

Den värmländska kompetensförsörjningen

Snabbfakta Säffle
December 2020

Ansvarig verksamhet	Regional tillväxt
Kontakt	Britta Zetterlund-Johansson, strateg kompetensförsörjning Anna-Karin Tollin, analytiker
Datum	2020-12-03
Diarienummer	RUN/200455
Region Värmland Regionens hus 651 82 Karlstad	

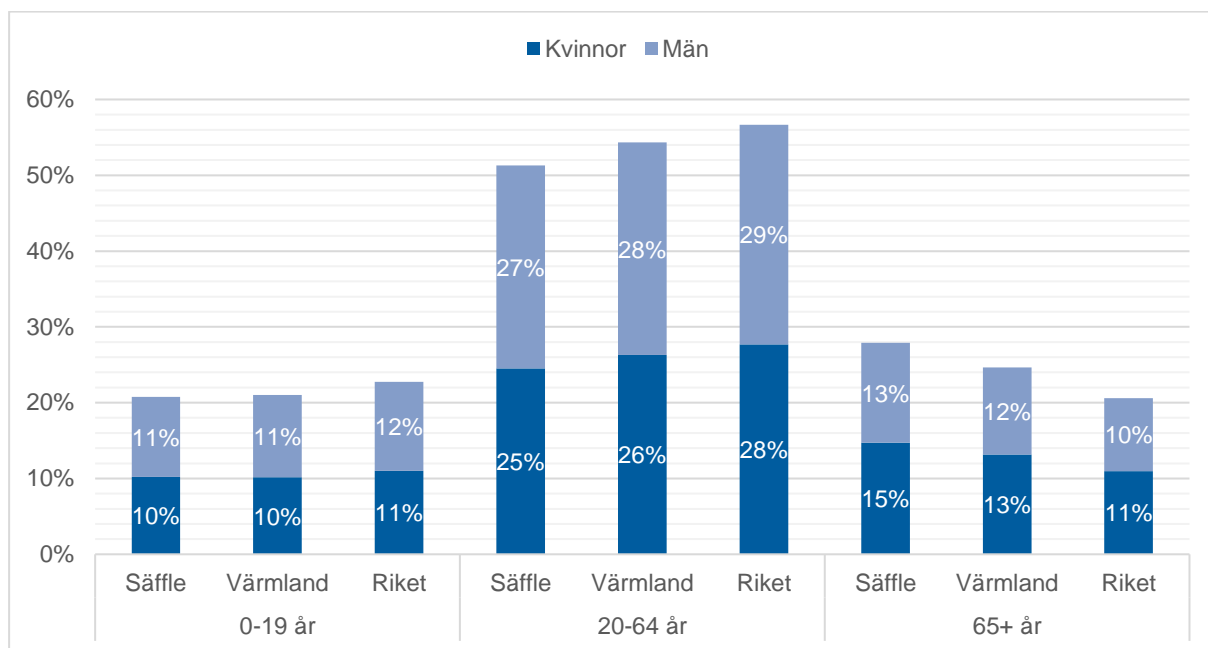
Innehåll

Befolkning 2020 – 2040	4
Sysselsättning	7
Arbetslöshet	8
Andel behöriga lärare	9
Utbildningsnivå	10
Gymnasiebehörighet	12
Genomströmning gymnasiet.....	14
Avbrott gymnasiet.....	15
Unga som varken arbetar eller studerar (UVAS)	16
Övergång till eftergymnasial utbildning	20
Antal anställda per sektor	21

Befolkning 2020 – 2040

Befolkningsprognosen är framtagen av SCB och innefattar faktorer som barnafödande, dödlighet, inrikes flyttningar samt immigration och emigration. Dessa faktorer har i sin tur baserats på de senaste årens utveckling i Säfte, Värmland och riket samt ett antal antaganden om hur befolkningsutvecklingen kan komma att påverkas framåt i tiden.

Viktigt att komma ihåg är att en befolkningsprognos inte är någon sanning om framtida befolkningsutveckling, utan en prognos främst baserad på de senaste årens utveckling i regionen och utvecklingen i riket som helhet. Störst osäkerhet i prognosen råder kring antalet personer som invandrar till Sverige, eftersom det till stor del är beroende av förhållanden i vår omvärld som är svåra att förutspå men den ger en fingervisning om i vilken riktning befolkningen utvecklas.

Figur 1: Befolkningen i Säfte, Värmland och riket efter kön och ålder, juni 2020 (Källa: SCB)

Detta diagram visar hur befolkningsstrukturen i Säfte skiljer sig från Värmland och riket som helhet. Befolkningen är indelad efter kön och efter åldersgrupperna 0–19 år, 20–64 år samt 65 år och äldre.

Säfte följer snittet för Värmland när det gäller barn och unga, men har en mindre andel av befolkningen i arbetsför ålder och en större andel som är 65 år och äldre jämfört med snitten för Värmland och Sverige. Detta påverkar försörjningsbördan, då det är färre som arbetar och genom inkomstskatten finansierar välfärden och fler som nyttjar den genom omsorg, sjuk- och hälsovård.

Åldersgrupp	Kön	Folkmängd		Förändring	
		2020	2040	Antal	Procent
0-19	Kvinnor	1 574	1 321	-253	-16,1%
	Män	1 635	1 381	-254	-15,5%
	Samtliga	3 209	2 702	-507	-15,8%
20-64	Kvinnor	3 789	3 163	-626	-16,5%
	Män	4 137	3 216	-921	-22,3%
	Samtliga	7 926	6 379	-1 547	-19,5%
65+	Kvinnor	2 272	2 192	-80	-3,5%
	Män	2 040	2 182	142	7,0%
	Samtliga	4 312	4 374	62	1,4%
Totalt	Kvinnor	7 635	6 676	-959	-12,6%
	Män	7 812	6 779	-1 033	-13,2%
	Samtliga	15 447	13 455	-1 992	-12,9%

Tabell 1: Befolkningsförändringar i Säffle kommun efter åldersgrupp och kön (Källa: SCB, aktuella befolkningsframskrivningar)

Denna tabell visar befolkningsprognosen för Säffle kommun 2040 efter kön och åldersgrupp. En total minskning av befolkningen till 2040 prognostiseras med knappt 13%. Barn och unga samt befolkningen i arbetsför ålder förväntas minska under de kommande 20 åren, men den äldre delen av befolkningen förväntas sammantaget att öka något.

Den största skillnaden mellan könen syns i den äldsta delen av befolkningen, där kvinnorna förväntas minska med 3,5% men männen öka med 7% till 2040. Alla åldersgrupper inkluderade förväntas dock kvinnor och män minska ungefär lika mycket.

Åldersgrupp		Folkmängd		Förändring	
		2020	2040	Antal	Procent
65-69 år	Kvinnor	494	462	-32	-6,5%
	Män	482	457	-25	-5,2%
	Samtliga	976	919	-57	-5,8%
70-74 år	Kvinnor	535	480	-55	-10,3%
	Män	535	513	-22	-4,1%
	Samtliga	1 070	993	-77	-7,2%
75-79 år	Kvinnor	494	415	-79	-16,0%
	Män	470	479	9	1,9%
	Samtliga	964	894	-70	-7,3%
80-84 år	Kvinnor	345	351	6	1,7%
	Män	303	362	59	19,5%
	Samtliga	648	713	65	10,0%
85-89 år	Kvinnor	230	262	32	13,9%
	Män	169	225	56	33,1%
	Samtliga	399	487	88	22,1%
90-94 år	Kvinnor	133	162	29	21,8%
	Män	68	114	46	67,6%
	Samtliga	201	276	75	37,3%
95+ år	Kvinnor	41	60	19	46,3%
	Män	13	32	19	146,2%
	Samtliga	54	92	38	70,4%

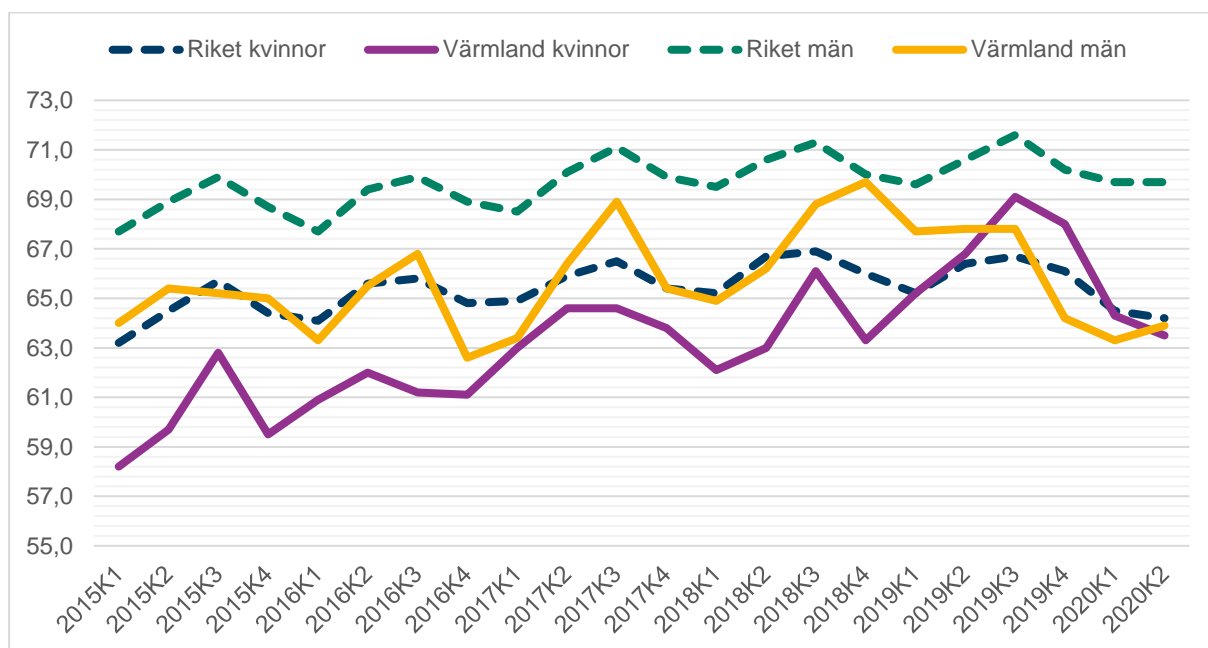
Tabell 2: Befolkningsförändringar i Säffle kommun 2020-2040, åldersgruppen över 65 år (Källa: SCB, aktuella befolkningsframskrivningar)

Om vi tittar närmare på gruppen 65 år och äldre så ser vi en del viktiga skillnader mellan åldersgrupperna och mellan kvinnor och män. Sammantaget förväntas befolkningen 65-79 år minska, även om män i åldern 75-79 år förväntas öka något. I de äldre grupperna ökar både kvinnor och män, men männens ökning är mer än dubbelt så stor som kvinnornas i varje åldersgrupp över 80 år. Ser vi till exempel på befolkningen över 95 år så förväntas antalet män öka med drygt 146% till 2040, medan antalet kvinnor ökar med 46%.

Sysselsättning

Personer som utfört minst en timmes arbete under en mätvecka, antingen som anställd, företagare eller medhjälpare i ett familjeföretag, räknas som sysselsatta. Sysselsättningsgraden visar hur stor andel av befolkningen i arbetsför ålder som är sysselsatt. När man säger befolkningen i arbetsför ålder menar man vanligtvis personer i åldern 15-74 år, men ibland används även åldersspannen 16-64 år eller 20-64 år.

För att exemplifiera sysselsättningsgraden kan man tänka sig ett samhälle med totalt 130 invånare där 100 personer är mellan 15-74 år gamla och 60 personer är sysselsatta. Sysselsättningsgraden blir då 60 procent (60/100).

Figur 2: Sysselsättning 2015-2020 (Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningen)

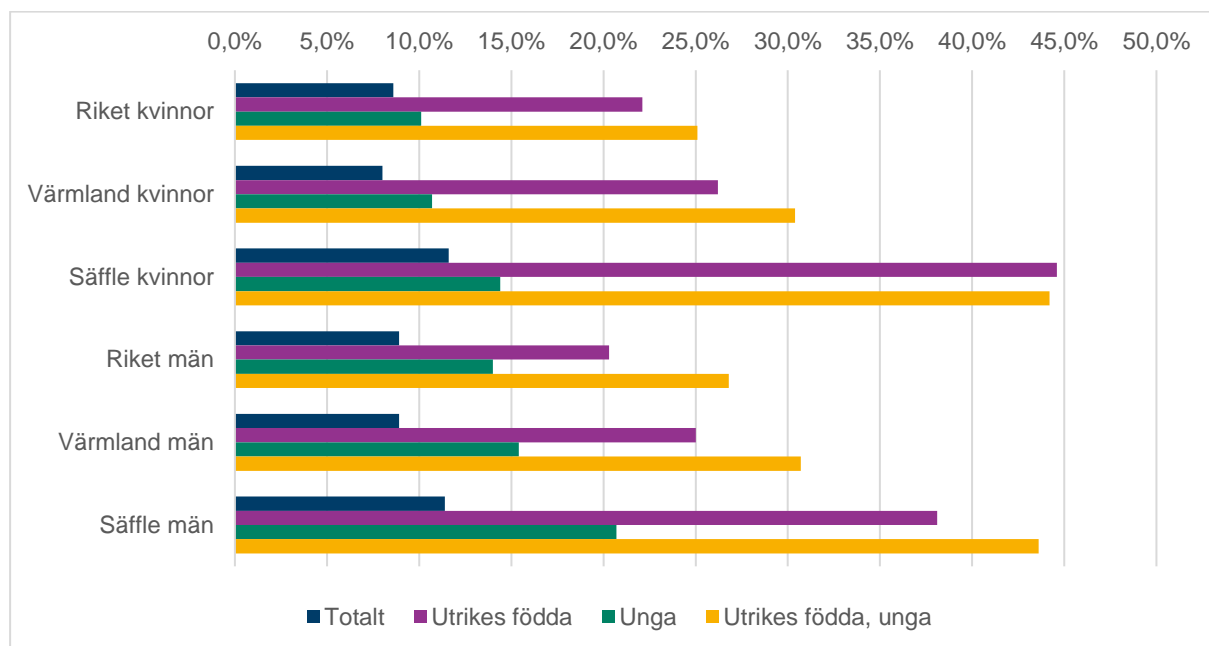
Då sysselsättningsgraden inte är tillgänglig på kommunnivå får vi se på Värmland som helhet. Ser vi på riket så har det skett blygsamma förändringar i sysselsättningen under de senaste fem åren; en ökning med en procentenhet för kvinnorna och en ökning med två procentenheter för männen.

Värmlands sysselsättningsgrad ligger under rikets snitt under större delen av perioden. Mellan första kvartalet 2015 och andra kvartalet 2020 steg de värmländska kvinnornas sysselsättning med drygt fem procentenheter, medan männen sysselsättning är i princip oförändrad men har fluktuerat stort under perioden. Framåt slutet av 2019 var en större andel av de värmländska kvinnorna sysselsatta jämfört med rikets kvinnor. De värmländska männen sysselsättning har relativt stadigt legat under rikssnittet, men var nästan på samma nivå i slutet av 2018.

Arbetslöshet

Arbetslöshet kan uttryckas som antalet arbetslösa och som andelen arbetslösa av den registrerade arbetskraften. Arbetslöshet mäts alltså inte mot befolkningen i arbetsför ålder som sysselsättningsgraden utan mot det totala antalet sysselsatta och arbetslösa personer i befolkningen.

För att sätta arbetslöshetsmättet i ett sammanhang kan man tänka sig ett samhälle med 100 personer i arbetsför ålder. 60 personer är sysselsatta och 20 personer är arbetslösa. Arbetslösheten uppgår då till 25 procent (20/80). Samtliga grupper jämförs som andel av den registrerade arbetskraften (antal sysselsatta + arbetslösa).

Figur 3: Arbetslöshet som andel av den registrerade arbetskraften, oktober 2020 (Källa: Arbetsförmedlingens månadsstatistik)

Ser vi på arbetslösheten i Säffle jämfört med Värmland och riket som helhet så ligger kommunen över både läns- och för samtliga grupper.

På riksnivå var arbetslösheten bland kvinnor 8,6% i oktober 2020, och bland männen 8,9%. I Värmland var arbetslösheten bland kvinnor 8% och bland män på samma nivå som riket, 8,9%. I Säffle var arbetslösheten bland kvinnor 11,6% och bland män 11,4.

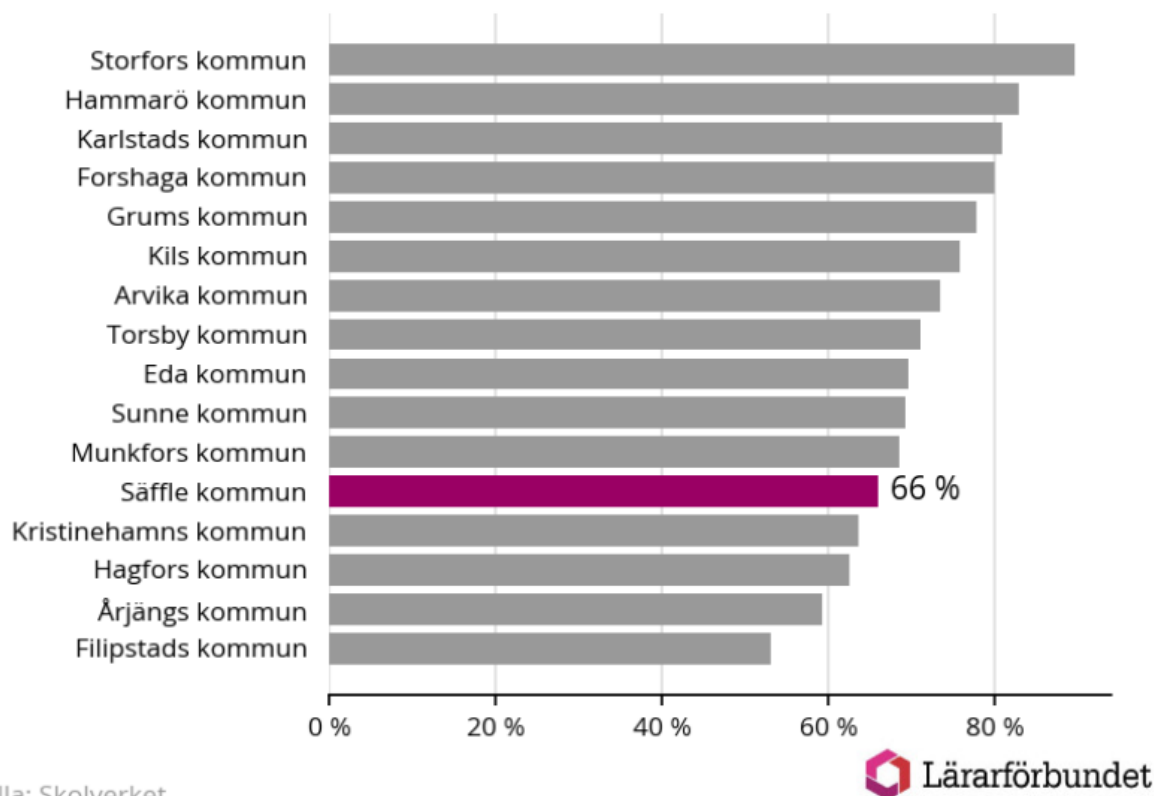
I riket var 22,1% av de utrikes födda kvinnorna i arbetskraften arbetslösa i oktober och 20,3% av männen. Bland utrikes födda kvinnor i Värmland var arbetslösheten 26,2% och bland männen 25%. I Säffle var 44,6% av de utrikes födda kvinnorna och 38,1% av männen arbetslösa.

Bland unga upp till 24 år var arbetslösheten i oktober 10,1% bland kvinnorna på riksnivå och 14% bland männen. Bland de värmländska unga kvinnorna var arbetslösheten 10,7% och bland männen 15,4%. I Säffle var 14,4% av kvinnorna och 20,7% av männen under 24 år arbetslösa i oktober.

Bland unga som är utrikes födda var arbetslösheten i riket 25,1% bland kvinnorna och 26,8% bland männen. I Värmland var 30,4% av kvinnorna och 30,7% av männen arbetslösa i oktober 2020. I Säffle var 44,2% av utrikes födda unga kvinnor arbetslösa, och 43,6% av männen.

Andel behöriga lärare

Figur 4: Andel behöriga grundskollärare i Värmland, oktober 2019 (Källa: Skolverket/ Läraryrket)

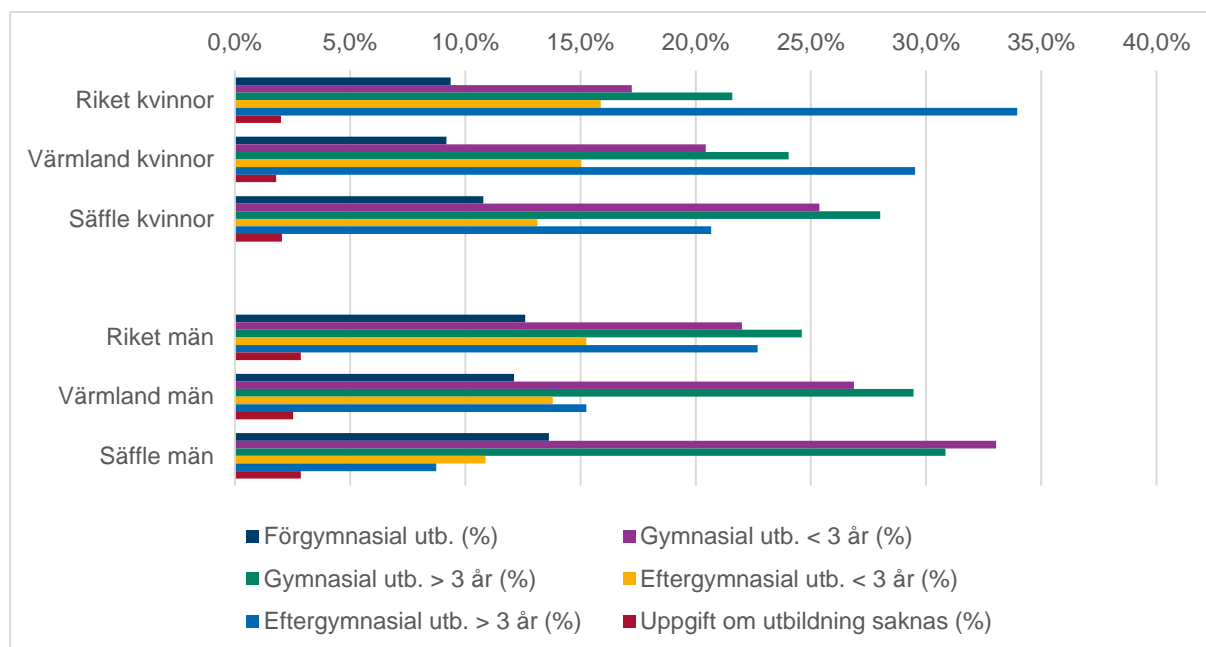
I oktober 2019 hade motsvarande 66 procent av lärarna (räknat som heltidstjänster) i grundskolan i Säfte kommun lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne. I hela riket är Säfte rankad som nummer 187 av landets 290 kommuner.

Av de sammanlagt 147 heltidstjänsterna i grundskolan i Säfte kommun (motsvarande 176 lärare) var det 97 som hade lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne.

Text och diagram från: <https://www.lararforbundet.se/artikelsidor/kolla-andelen-behoriga-i-din-kommun?region=s%C3%A4fte-kommun>

Utbildningsnivå

Diagrammen för utbildningsnivå visar högsta avslutade utbildning, inte hur många som har en viss utbildning. En person som räknas in i "Eftergymnasial utbildning > 3 år" har ju även förgymnasial utbildning, gymnasial utbildning, och eftergymnasial utbildning, men räknas bara i kategorin för hens högsta avslutade utbildning.

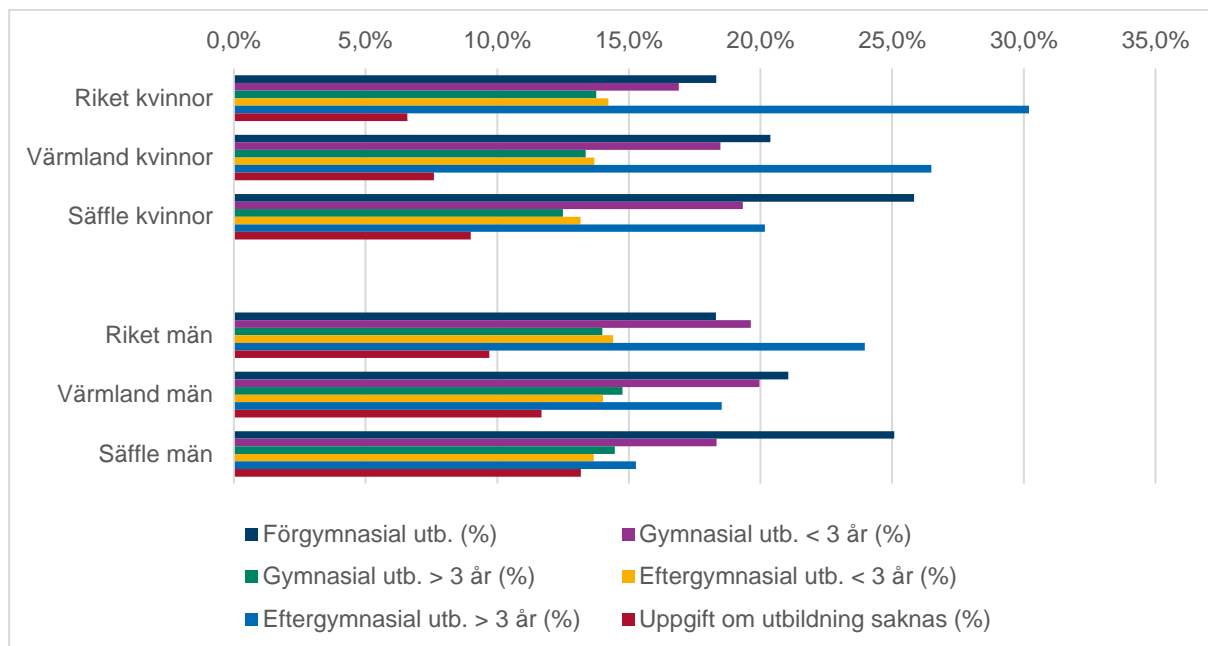
Figur 5: Utbildningsnivå bland befolkningen 25-64 år, 2019 (Källa: SCB)

Jämfört med läns- och rikssnittet är det färre invånare mellan 25-64 år i Säffle som har en eftergymnasial utbildning, både bland kvinnor och män.

I Säffle är det totalt 33,8% av alla kvinnor mellan 25-64 år vars högsta utbildning är någon form av eftergymnasial utbildning, jämfört med 44,5% av de värmländska kvinnorna och 49,8% av kvinnorna i riket. I Säffle är det 64,2% av kvinnorna mellan 25-64 år som har högst en gymnasieutbildning jämfört med 53,7% i Värmland och 48,2% i riket.

Bland samtliga män som är 25-64 år och folkbokförda i Säffle har 19,6% någon form av eftergymnasial utbildning, jämfört med 29% i länet och 37,9% i riket. Andelen män som högst har en gymnasieutbildning är i Säffle 77,5%, jämfört med 68,4% i Värmland och 59,2% i riket som helhet.

Bland kvinnor mellan 25-64 år är det i Säffle 2% där uppgift om utbildning saknas, jämfört med 1,8% i Värmland och 2% i riket. Bland männen är det i Säffle 2,9%, jämfört med 2,5% i Värmland och 2,9% i riket.

Figur 6: Utbildningsnivå bland befolkningen 25-64 år, UTRIKES födda, 2019 (Källa: SCB)

I Säffle är det totalt 33,3% av de utrikes födda kvinnorna mellan 25-64 år vars högsta avslutade utbildning är någon form av eftergymnasial utbildning, jämfört med 40,2% av de värmländska kvinnorna och 44,4% av kvinnorna i riket. I Säffle är det 57,7% av utrikes födda kvinnor mellan 25-64 år som har högst en gymnasieutbildning jämfört med 52,2% i Värmland och 49% i riket.

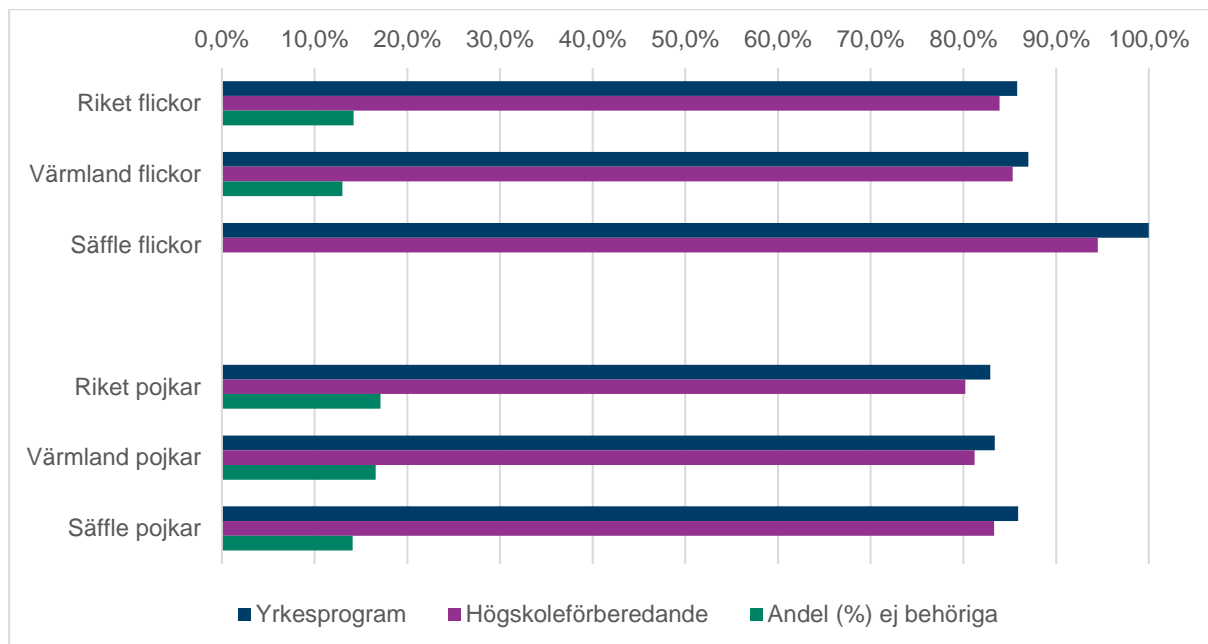
Bland utrikes födda män som är 25-64 år och folkbokförda i Säffle har 28,9% någon form av eftergymnasial utbildning, jämfört med 32,5% i länet och 38,4% i riket. Andelen som högst har en gymnasieutbildning är i Säffle 57,9%, jämfört med 55,8% i Värmland och 51,9% i riket som helhet.

Bland utrikes födda kvinnor mellan 25-64 år är det i Säffle 9% där uppgift om utbildning saknas, jämfört med 7,6% i Värmland och 6,6% i riket. Bland de utrikes födda männen är det i Säffle 13,2%, jämfört med 11,7% i Värmland och 9,7% i riket.

När man tittar på de utrikes födda invånarnas utbildningsnivå separat ser man alltså att det är en större andel av utrikes födda män i Säffle som har en eftergymnasial utbildning.

En faktor att ta i beaktande när vi tittar på data uppdelade på inrikes och utrikes födda är att det i Värmland finns en större mängd invånare som är födda i Norge jämfört med många andra regioner.

Gymnasiebehörighet

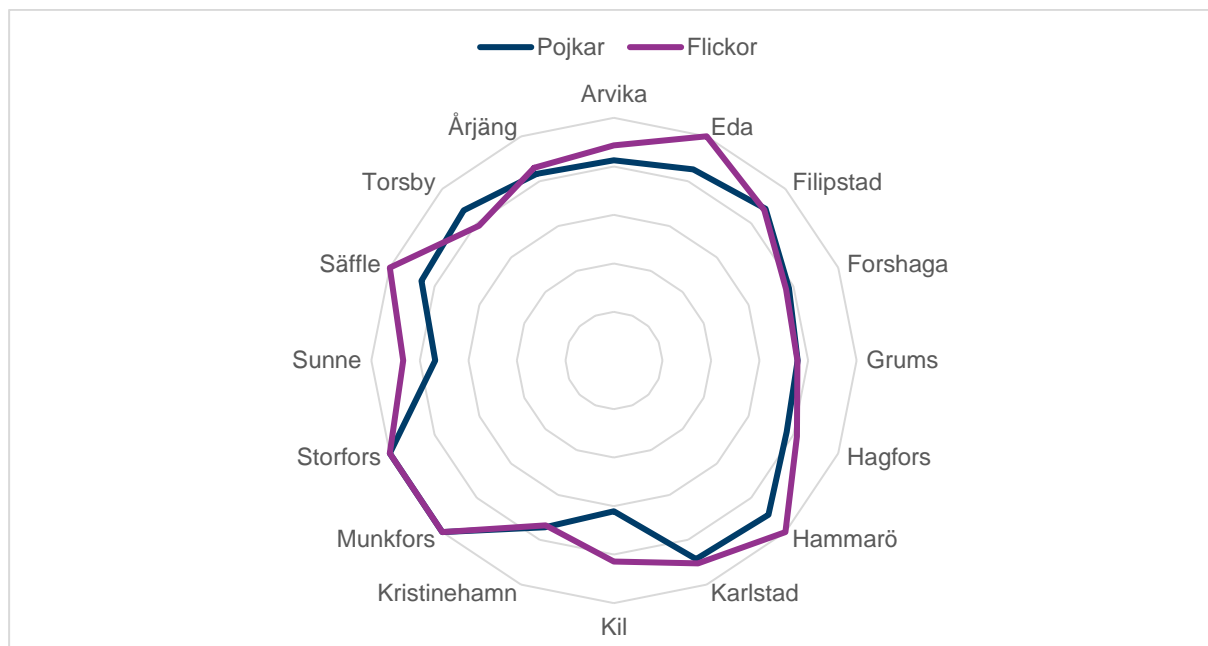

Figur 7: Behörighet till gymnasieskolan, läsåret 2018/19 (Källa: Skolverket)

Eftersom yrkesprogram har lägst antagningsbetyg så är andelen behöriga till yrkesprogram + andelen ej behöriga = 100% av eleverna.

När det gäller andelen elever som gick ur grundskolan med gymnasiebehörighet våren 2019 så låg Värmland över riket. Gymnasiebehörigheten bland flickor som gick ur grundskolan i Säffle 2019 var 100%, och bland pojkarna gick nästan 86% ur med gymnasiebehörighet.

Våren 2019 gick drygt 14% av pojkarna ur grundskolan i Säffle utan gymnasiebehörighet.

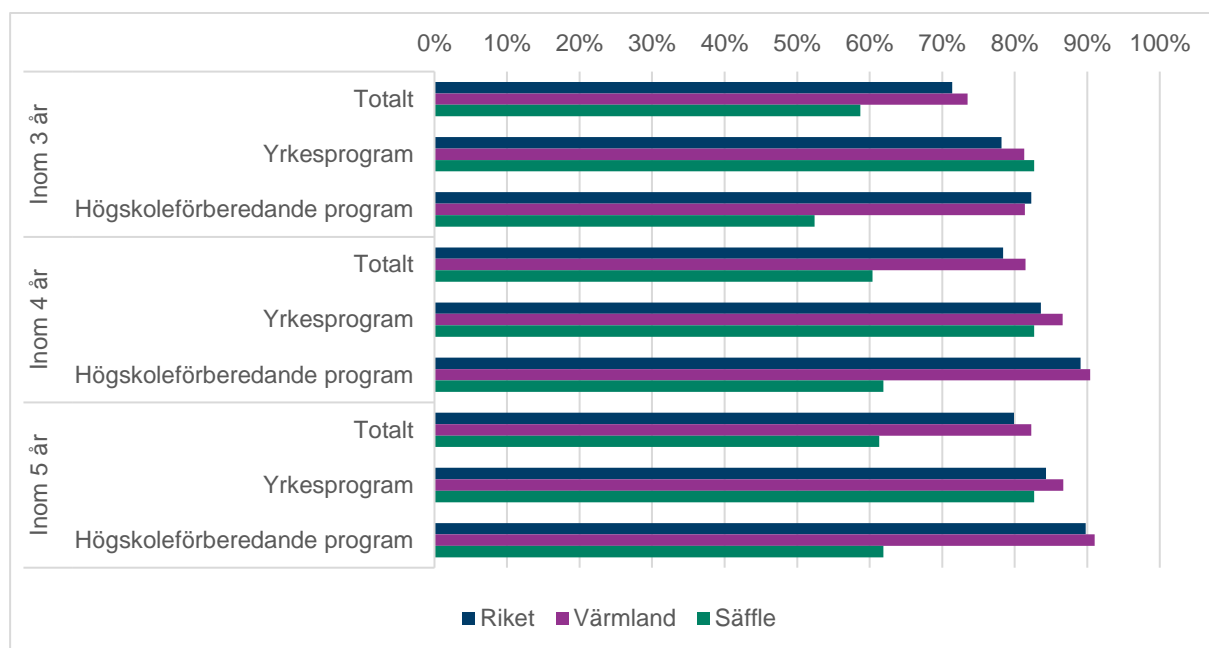

Figur 8: Skillnad i gymnasiebehörighet, läsår 2018/19 (Källa: Skolverket)

Det ser dock väldigt olika ut i de värmländska kommunerna, och i vissa fall är det stor skillnad mellan andelen flickor och andelen pojkar som går ur grundskolan med gymnasiebehörighet. I diagrammet ovan är gymnasiebehörigheten i den mittersta cirkeln och högst längst ut.

Från den 1 september 2020 redovisar Skolverket enbart statistik på riksnivå, vilket gör att det kommer vara mycket svårt att följa utvecklingen på läns- och kommunnivå om inte detta ändras.

Genomströmning gymnasiet

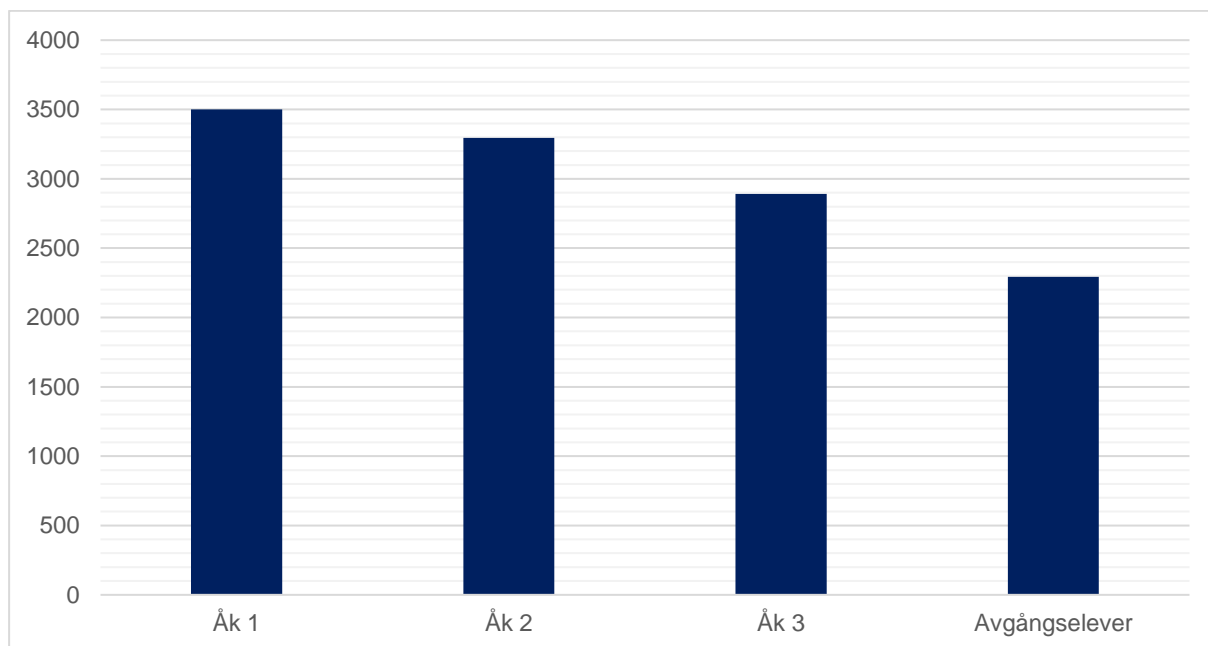
Figur 9: Genomströmning gymnasiet, startläsåret 2013/14 (Källa: Skolverket)

Diagrammet visar andel (%) som slutfört med examen eller studiebevis om 2500 poäng. Observera att vi inte tagit med genomströmningen för individuella program, men den påverkar medlet för totalen eftersom den räknas med där. Totalen ligger så pass lågt eftersom introduktionsprogrammen är medräknade, där genomströmningen är mycket låg.

I Säfte är genomströmningen på tre år på yrkesprogram bättre än på läns- och riksnivå. Genomströmningen inom fyra och fem år förblir dock oförändrad, och då kommer Värmland och riket ikapp. På högskoleförberedande program är genomströmningen på tre år 52%, jämfört med 81% i Värmland och 82% på riksnivå.

Avbrott gymnasiet

Skolverkets statistik visar samtliga avbrott, och orsaken till att en elev försvinner ur statistiken från ett år till ett annat behöver inte nödvändigtvis bero på att hen avbrutit sina studier. Till exempel kan en elev åkt som utbytesstudent eller flyttat till annat län. Eftersom varken SCB, Skolverket eller CSN har data där en kan följa individer genom skolgången är det svårt att med säkerhet säga vart individerna tar vägen.

Figur 10: Kullen som började årskurs 1 på gymnasiet hösten 2015, Värmlands län (Källa: Skolverket)

Ser vi enbart på antalet elever och jämför hur många som började gymnasiet hösten 2015 och hur många som är kvar i oktober 2017 när mätningen görs så har 17,4% av eleverna försvunnit längs vägen.

De flesta av de 2293 avgångseleverna är sannolikt elever i årskurs 3, men det kan även vara elever som slutför sina studier efter 4 eller fler år. Det är också svårt att dra några bestämda slutsatser vad gäller den differens på 599 elever mellan årskurs 3 och avgångselever, eftersom en del av eleverna kan gå ett program som är längre än tre år och inte förväntades ta studenten våren 2018.

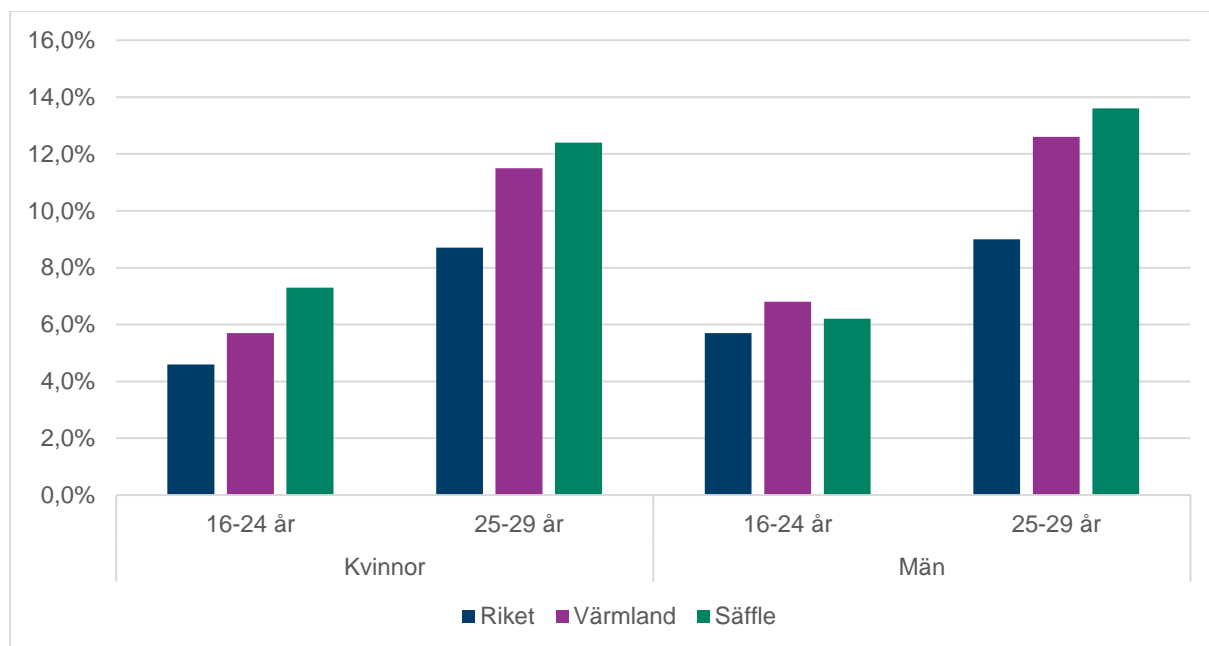
Unga som varken arbetar eller studerar (UVAS)

Definitionen för unga som varken arbetar eller studerar är: Unga mellan 16-29 år som är folkbokförda i Sverige och under ett helt kalenderår:

1. Inte haft inkomster över ett basbelopp (47 300 kr 2020)
2. Inte haft studiemedel, varit utbildningsregistrerad eller studerat vid SFI mer än 60 timmar

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) UVAS-statistik bygger på underlag som innefattar hela befolkningen i åldern 16 – 29 år, inte endast ett urval, vilket gör att problem med bortfall som vid exempelvis enkätundersökningar kan undvikas.

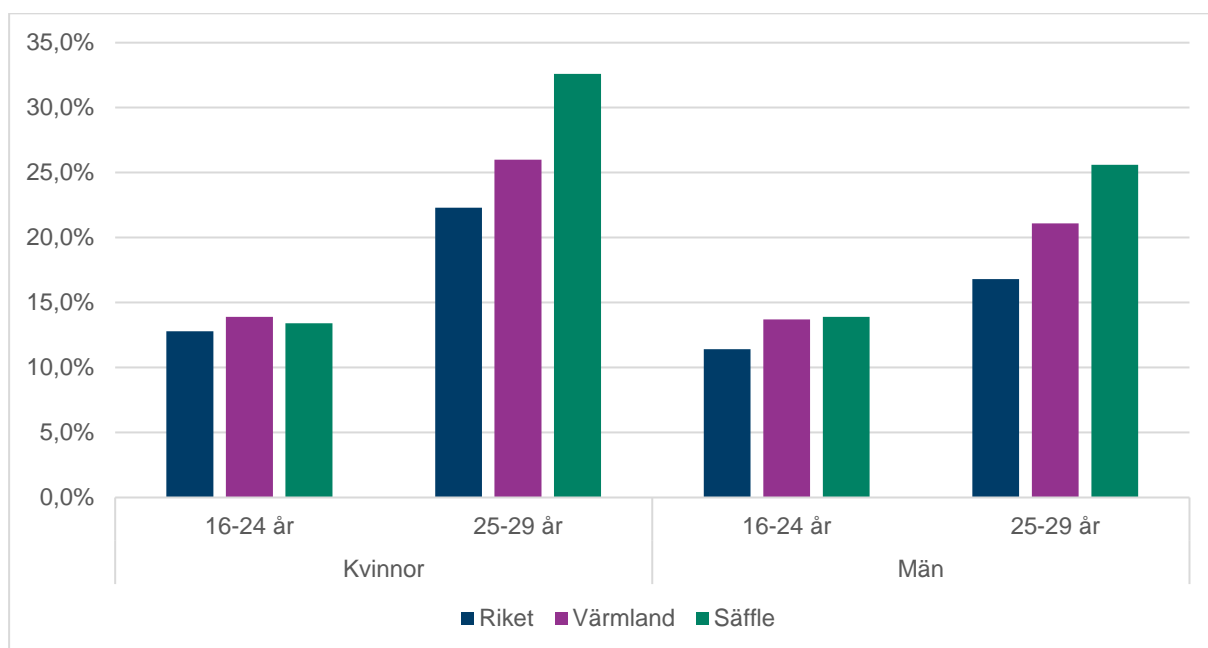
Statistiken innehåller dock ett antal unga vuxna som är skrivna i Sverige men arbetar i Norge och Danmark, och den största andelen av dessa finns sannolikt i angränsande län såsom Värmland. I statistiken före 2015 var dessa borträknade och därför syns en ökning av andelen UVAS 2015. Eftersom det i dagsläget inte finns några möjligheter att samköra statistik mot Norge så kan vi inte med säkerhet veta exakt hur stor påverkan detta har på statistiken för Värmland och de värmländska kommunerna.

Figur 11: Unga som varken arbetar eller studerar 2018, INRIKES födda (Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF)

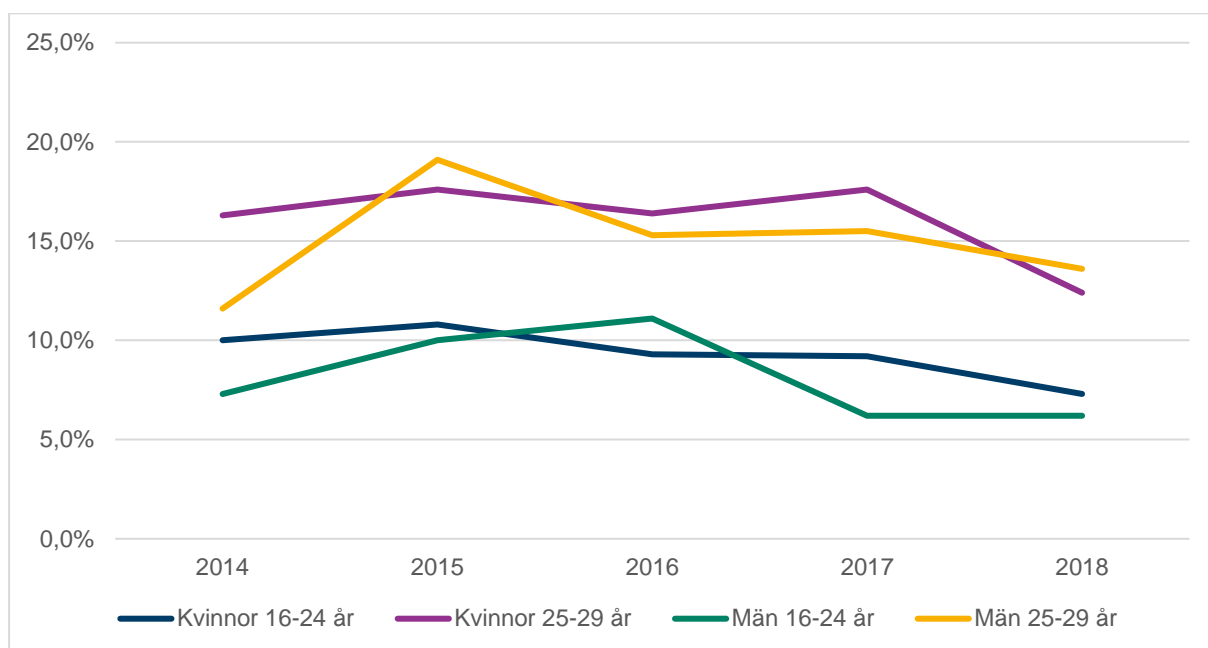
Det är en mindre andel inrikes födda män mellan 16-24 år som varken arbetar eller studerar i Säffle jämfört med Värmland, men i övriga grupper ligger kommunen över snittet för både länet och riket.

Figur 12: Unga som varken arbetar eller studerar 2018, UTRIKES födda (Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF)

När det gäller unga som varken arbetar eller studerar och som är födda utanför Sverige är i den yngre gruppen som de lägsta andelarna kvinnor och män som varken arbetar eller studerar finns. Bland kvinnorna ligger Säffle något under länssnittet, och bland männen strax över. I den äldre gruppen är der dock en högre andel unga kvinnor och män som varken arbetar eller studerar i Säffle jämfört med Värmland och Sverige.

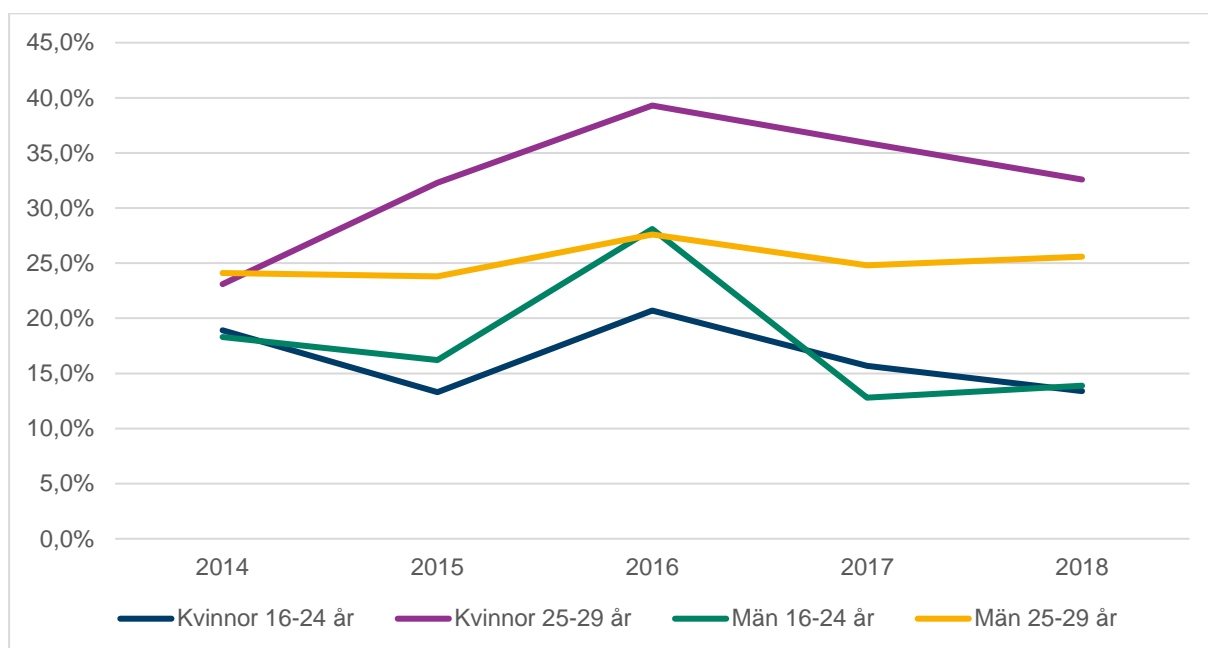

Figur 13: Unga som varken arbetar eller studerar 2014-2018, INRIKES födda (Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF)

Ser man på hur andelen UVAS i Säffle har förändrats över tid syns en stigning 2015 då de som är folkbokförda i Sverige men arbetar i Norge började inkluderas i statistiken, framför allt för män 25-29 år.

Andelen unga kvinnor mellan 16-24 år som varken arbetar eller studerar har minskat med 2,7 procentenheter mellan 2014-2018. Andelen kvinnor 25-29 år som varken arbetar eller studerar har minskat med 3,9 procentenheter. Bland männen har andelen UVAS sjunkit i den yngre gruppen med 1,1 procentenheter, medan andelen män mellan 25-29 år som varken arbetar eller studerar har ökat med 2 procentenheter under de senaste fem åren.

Eftersom de som är folkbokförda i Sverige men arbetar i Norge och Danmark ingår i statistiken sedan 2015 bör andelen UVAS stiga när det är mer gynnsamma förhållanden för att arbeta i Norge, och sjunka när det inte är det.

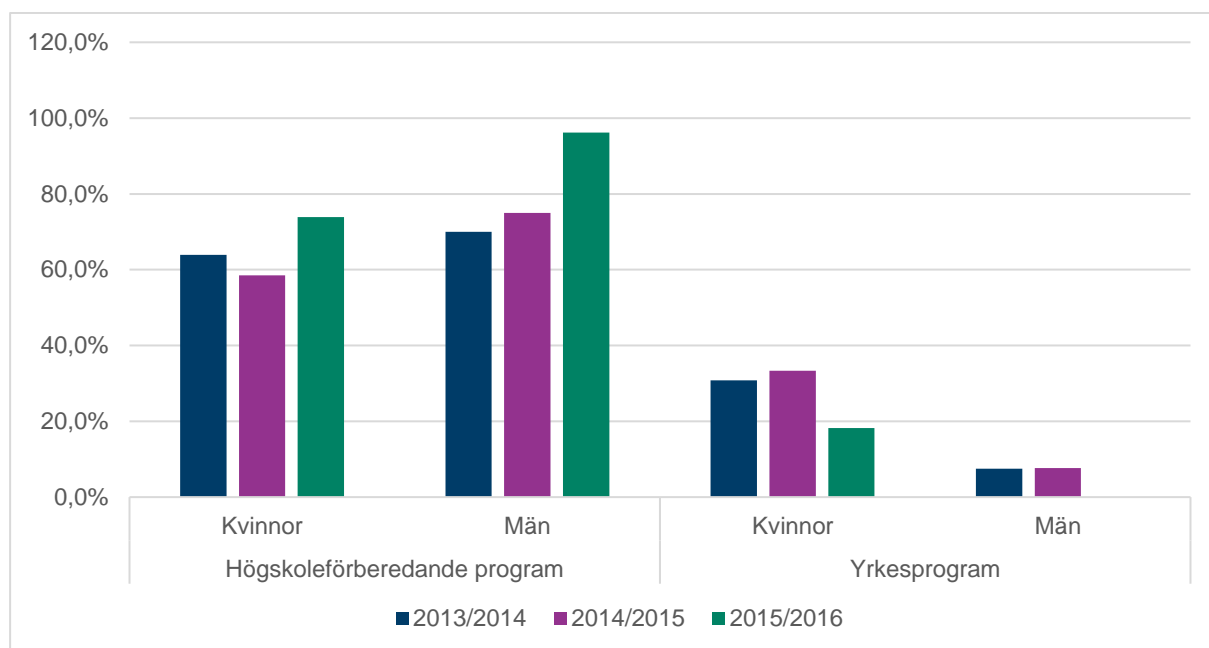
Figur 14: Unga som varken arbetar eller studerar 2014-2018, UTRIKES födda (Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF)

För utrikes födda UVAS syns en ökning 2015 när gränspendlarna inkluderades i statistiken, men bara bland kvinnor 25-29 år. Samma ökning syns inte i de yngre grupperna, utan där ser man snarare en minskning 2015.

Bland utrikes födda kvinnor 16-24 år som varken arbetar eller studerar syns en minskning under de senaste fem åren med 5,5 procentenheter. Bland kvinnor 25-29 år som varken arbetar eller studerar syns en ökning med 9,5 procentenheter.

Bland männen 16-24 syns en minskning av andelen som varken arbetar eller studerar med 4,4 procentenheter. Bland de äldre männen har andelen UVAS ökat med 1,5 procentenheter mellan 2014-2018.

Övergång till eftergymnasial utbildning

Figur 15: Övergång till eftergymnasial utbildning inom tre år efter gymnasiet (Källa: SCB)

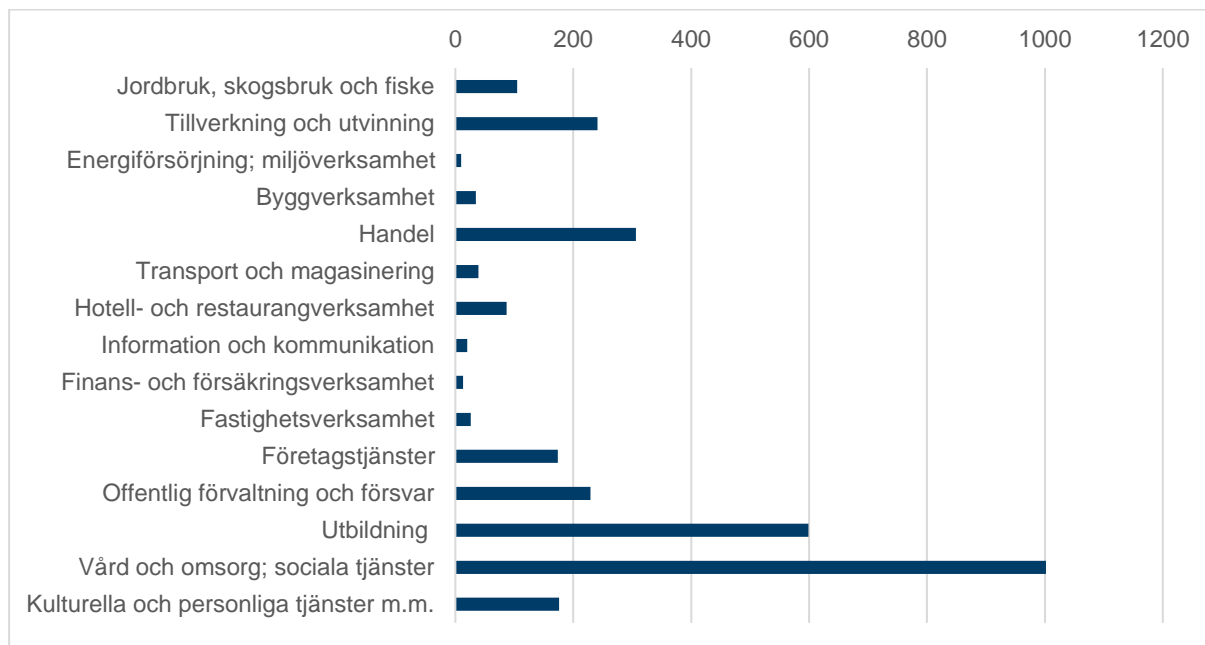
Tittar man på andelen elever som pluggar vidare inom tre år efter studenten syns en ökning bland de kvinnor som gått ett högskoleförberedande program om man jämför de senaste tre kullarna. Från att 63,9% av de kvinnor som tog studenten våren 2014 läste vidare inom tre år, var det 73,9% av de kvinnliga studenterna 2016 som hade gått vidare till en eftergymnasial utbildning inom tre år.

Bland männen syns också en ökning, från 70% av studenterna 2014 till hela 96,2% av studenterna 2016 som inom tre år gått vidare till en eftergymnasial utbildning.

Från yrkesprogram är det en mycket mindre andel som går vidare till en eftergymnasial utbildning, men det är överlag en större andel kvinnor än män som går vidare till högre utbildning från yrkesprogrammen.

Antal anställda per sektor

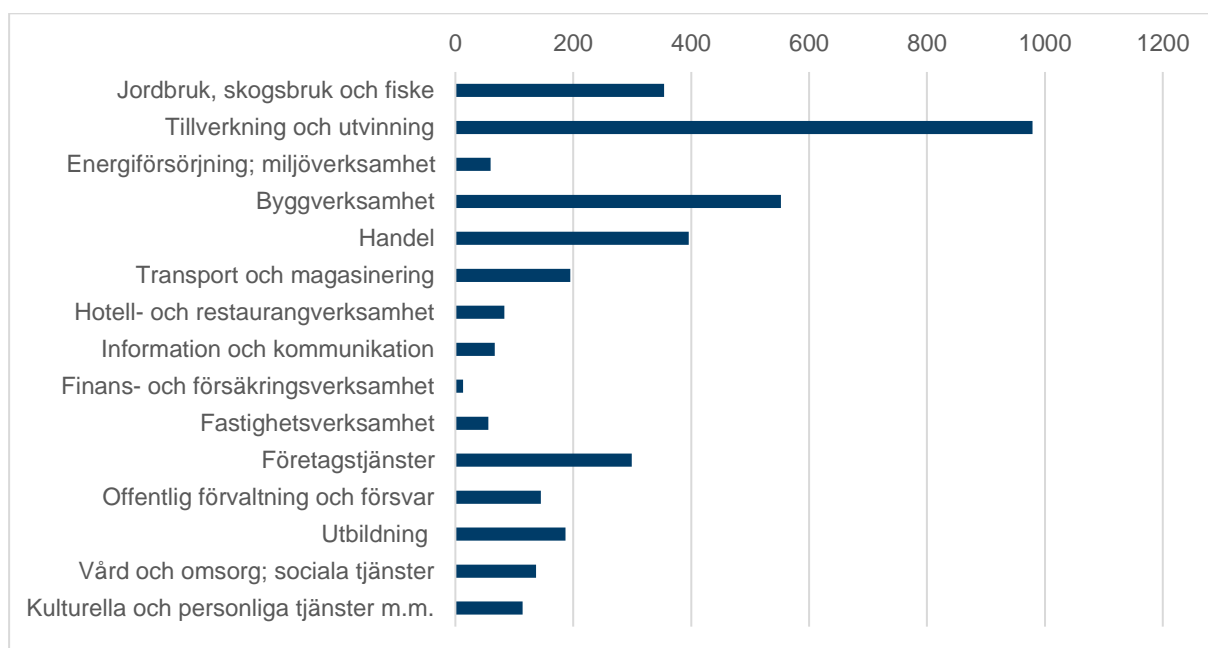
Värmland har en mycket könssegregerad arbetsmarknad, vilket blir tydligt när vi tittar på inom vilka sektorer kvinnor respektive män arbetar.

Figur 16: Förvärvsarbetande KVINNOR 16+ år med bostad i kommunen efter näringsgren (Källa: SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik, RAMS)

Enligt SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS) var det 3 123 kvinnor 16 år och äldre och folkbokförda i Säffle som förvärvsarbetade 2018. Av dessa arbetade 61 kvinnor inom en okänd verksamhet enligt Svensk Näringsgrensindelning (SNI) och är inte inkluderade i ovanstående diagram.

De branscher där den största andelen av kvinnorna i Säffle arbetar är vård och omsorg; sociala tjänster (1 002 personer, eller 32,1% av alla förvärvsarbetande kvinnor folkbokförda i kommunen), utbildning (599 personer, eller 19,2%) och handel (306 personer, eller 9,8%). De branscher där den minsta andelen av Säffles kvinnor arbetar är energiförsörjning; miljöverksamhet (10 personer, eller 0,3%), finans- och försäkringsverksamhet (13 personer, eller 0,4%), och information och kommunikation (20 personer, eller 0,6%).

Figur 17: Förvärvsarbetande MÅN 16+ år med bostad i kommunen efter näringsgren (Källa: SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik, RAMS)

Enligt RAMS var det 3 680 män 16 år och äldre och folkbokförda i Säffle som förvärvsarbetade 2018. Av dessa arbetade 43 män inom en okänd verksamhet enligt SNI och är inte inkluderade i ovanstående diagram.

De branscher där den största andelen av männen arbetar är tillverkning och utvinning (979 personer, eller 26,6% av alla förvärvsarbetande män folkbokförda i kommunen), byggverksamhet (552 personer, eller 15%) och handel (396 personer, eller 10,8%). De branscher där den minsta andelen män arbetar är finans- och försäkringsverksamhet (13 personer, eller 0,4%), fastighetsverksamhet (56 personer, eller 1,5%) och energiförsörjning; miljöverksamhet (60 personer, eller 1,6%).

